

Upphandlingsplan 2025-2026

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

Inledning	4
Strategiska ställningstaganden	5
Nämndens största inköpsområden år 2023.....	6
Största inköpsområden 2023.....	6
Planerade upphandlingar 2025 – 2026	8
Systematiskt hållbarhetsarbete vid inköp	9
Utveckling av nämndens hållbarhetsarbete vid inköp	11
Systematiskt hållbarhetsarbete vid upphandling	12
Uppföljning av hållbarhetskrav och övriga krav i avtal.....	20
Utvecklingsbehov inom inköps- och upphandlingsområdet.....	22

Inledning

Upphandlingsplanen utgör grunden för nämndens inköps- och upphandlingsverksamhet. Planen uppdateras årligen och beskriver aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar, hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Upphandlingsplanen utgör dels underlag för den egna nämnden, dels för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. En sammanfogad rapport över inkomna upphandlingsplaner kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

Strategiska ställningstaganden

Genom Inköbspolicy för Malmö stad har kommunfullmäktige klargjort att ansvaret för inköpsverksamheten i Malmö stad ligger hos varje nämnd och bolag. Nämnder och bolag utgör således egna upphandlande myndigheter.

Fastighets- och gatukontoret gör upphandlingar, avropar på ramavtal och direktupphandlingar av varor och tjänster för över en miljard kronor per år. Därför behöver nämnden ha tydliga riktlinjer och policys som stöder hållbara inköp och god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen kommer att besluta om reviderade riktlinjer för inköpsverksamheten och efter detta kommer även nämnden att behöva besluta om förvaltningsspecifika riktlinjer för förvaltningens inköpsverksamhet.

För att fastighets- och gatukontoret medarbetare ska kunna genomföra säkra och goda affärer med seriösa leverantörer, och för att framgångsrikt använda inköp som ett medel att uppnå stadens hållbarhetsmål behöver förvaltningen goda verktyg. 2024 publicerades ett nytt digitalt stadsövergripande utbildningspaket som ska öka kompetensen hos medarbetare och innefatta kunskapstester för att säkerställa att varje förvaltning genomför inköp på ett ansvarsfullt sätt. Utbildningen består av en introduktion till inköp och upphandling, beställningar i e-handelssystem, introduktion till genomförande av inköp från avtal i avtalskatalogen, introduktion till direktupphandling och fördjupningskurs i direktupphandlingar.

Under 2025 kommer ett stadsövergripande upphandlings- och avtalssystem implementeras i förvaltningen, vilket förväntas samla samtliga avtal (förvaltningsspecifika och kommunövergripande) på en gemensam plattform. Detta kommer ge en bättre helhetsbild över befintliga avtal inom staden samt underlätta för medarbetare att hitta rätt. Det kommer även underlätta möjlighet till jämförelse, uppföljning och kontroll.

Utredning av behovet av spendanalysverktyg för att kunna säkerställa effektiva prioriteringar såväl ur ekonomiskt som ekologiskt perspektiv pågår centralt.

Nämndens största inköpsområden år 2023

Största inköpsområden 2023

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Totalt (tkr)
119 Årets investering. Pågående exploatering	281 419	154 906	436 325
117 Årets investering. Pågående ny-, till- och ombyggnad	230 517	132 894	363 412
112 Årets investering. Verksamhetsfastigheter	0	298 625	298 625
61800 Anl- o reparationsentreprenad	47 679	30 923	78 602
61880 Transporttjänster	196	60 596	60 792
74900 Övriga främmande tjänster	1 326	53 270	54 596
74500 Konsulttjänster	9 843	33 587	43 429
46300 Köp av huvudverksamhet	12 423	18 106	30 528
74582 Artistkonsulter	0	12 491	12 491
61511 Reparation/underhåll byggnad	6 804	4 712	11 516
74541 Övervakning, säkerhet	3 281	7 743	11 024

Fastighets- och gatukontoret har en affärsenhet med upphandlare och beställarombud. Enhetens ansvar är struktur, stöd och rådgivning vid upphandling. Enheten handlar upp varor, tjänster och anläggningsentreprenader. Enheten följer upp konsult- och entreprenadkontrakt och svarar för byggledning.

Tekniska nämnden handlar upp egna ramavtal till exempel byggledning och besiktning, tekniska konsulttjänster, projekt- och projektledning, mindre ombyggnader, klottersanering, olika arrangemangstjänster och i ovan tabell finns även dessa med i kolumnen "Inköp från annat avtal". Även servicenämnden har egna ramavtal som tekniska nämnden gör avrop på, även dessa avrop finns med i kolumnen "Inköp från annat avtal". Dessutom görs direkt upphandlingar, till olika utredningar, artister, rekvisita och fotograferingar till olika evenemang i staden, vilket även är med i ovan nämnda kolumn.

Vid genomförande i egen regi av Parkeringsövervakning Malmö AB sker ingen upphandling. Däremot finns förhandlade priser och avtal tecknas på olika perioder för olika entreprenader. Vissa av kontorets behov kan endast tillhandahållas av entreprenörer som innehar en monopolliknande marknadsställning, vilket till exempel gäller Billigare buss för äldre samt kontorets kostnader för Malmöpendeln och Skånetrafiken. Dessa inköp finns med i kolumnen "Inköp från annat avtal".

I enlighet med handlingsplanen "Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden" har fastighets- och gatukontoret varit delaktiga vid upphandlingen av en ny avtalsdatabas som är ett stadsövergripande projekt. Fastighets- och gatukontoret har valt att utnyttja avtalsdatabasen fullt ut och kommer att föra över alla giltiga avtal och använda sig av direktupphandlingsmodulen i avtalsdatabasen. Detta kommer att underlätta i uppföljningsarbetet och göra att ovan tabeller kommer från och med 2026 att visa mer korrekta siffror när systemet blir helt implementerat under 2025.

Systematiskt hållbarhetsarbete vid inköp

Av lagstiftning och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköspolicy följer att staden har ett ansvar att i sin roll som inköpare beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i upphandlingar.

Uppföljning

Fastighets- och gatukontoret arbetar på flera sätt med att säkerställa att det som köps in är hållbart och för att säkra att ställda krav upprätthålls arbetar vi med systematisk uppföljning.

Under 2024 har kravnivån i de gemensamma miljökrav för entreprenader som Malmö stad genom fastighets- och gatukontoret har utarbetat tillsammans med Trafikverket, Stockholm och Göteborg, höjts. Förändringarna har genomförts genom uppdaterade upphandlingsföreskrifter och avtalsvillkor i AF-delen, liksom reviderade malldokument för redovisning. Därtill har en ny rutin för uppföljning tagits fram. Läs mer under *Uppföljning av hållbarhetskrav och övriga krav i avtal*.

Under 2024 har fastighets- och gatukontoret också följt upp de sociala avtalsvillkor, såsom krav på etisk natursten, som ställs i alla entreprenader där natursten används. Uppföljningen görs i samarbete och gemensamt av de beställare som använder dessa gemensamt utarbetade avtalsvillkor – i dagsläget som består av Göteborgs stad, Stockholms stad, Malmö stad, Eskilstuna kommun, Lunds kommun och Helsingborgs stad - vilket gör uppföljningsprocessen både effektiv och smidig. Läs mer under *Uppföljning av hållbarhetskrav och övriga krav i avtal*.

Fastighets- och gatukontoret deltar också i projektet *Utökad uppföljningsfunktion för sociala villkor* tillsammans med stadskontoret och serviceförvaltningen. Inom projektet har en del av arbetet varit att identifiera indikatorer i leverantörernas ekonomiska information som kan tyda på att det kan föreligga risk för att leverantören är involverad i någon form av arbetslivskriminalitet. I samband med detta granskade fastighets- och gatukontoret en entreprenör med stöd av en konsult. Granskningen baserades på Ekomyndighetens checklista för att identifiera oseriösa aktörer.

Utbildningar

Våren 2025 kommer fastighets- och gatukontoret att erbjuda utbildningar i BAS-P och BAS-U för att ge medarbetarna grundläggande kunskap om arbetsmiljölagen och relevanta föreskrifter. Utbildningen täcker reglerna för byggarbetsmiljösamordning samt ansvar och roller för beställare, planerare och utförare, med fokus på riskbedömningar och utformning av arbetsmiljöplaner för våra entreprenader.

Kunskapsinhämtning sker även genom projekt såsom CleanCon II, som

fokuserar på emissionsfria arbetsmaskiner. Detta är ett Interreg ÖSK-projekt (Öresund-Kattegat-Skagerrak) som involverar svenska och norska kommuner, entreprenörer, forskningsinstitut samt leverantörer av arbetsmaskiner och laddningsinfrastruktur.

Nämndspecifik nedbrytning av KF-mål och mål från miljöprogrammet

Fastighets- och gatukontorets arbete med att minska klimatpåverkan från bygg- och anläggningsverksamhet är en del av Malmö stads arbete inom *Klimatomställning Malmö*. Under 2023 beslutade fastighets- och gatukontorets ledningsgrupp att prioritera projektet *Klimatneutralt byggande*, vilket omfattar sex utvalda aktiviteter, däribland aktiviteten *Inköp och upphandling*. Projektaktiviteten arbetar kontinuerligt med att identifiera, ställa och följa upp

klimatkrav vid upphandlingar av byggrelaterade tjänster och produkter, i syfte att Malmö stad ska nå klimatmålen. Projektet har förankring i såväl översiktsplanen som miljöprogrammet och Malmö stads budget.

Resurstillsättning för hållbarhetsarbete kopplat till inköp

Affärssektionen har sedan 2024 en anställd hållbarhetssamordnare som utöver att samordna hållbarhetsarbetet kopplat till inköp bland annat arbetar med att ta fram nya relevanta krav/ avtalsvillkor, omvärldsbevakning samt uppföljning. Enheten har även anställt en medarbetare som arbetar med arbetsmiljösamordning och som bevakar att förvaltningen och förvaltningens uppdragstagare följer lagar och förordningar inom byggarbetsmiljön för att säkerställa att förvaltningen gör det som förväntas av en byggherre.

Omvärldsbevakning

Det pågår kontinuerlig omvärldsbevakning (b la i projektet *Klimatneutralt byggande*) för att kartlägga hur andra offentliga beställare ställer krav inom klimat och återbruk.

Utveckling av nämndens hållbarhetsarbete vid inköp

Fastighets- och gatukontoret har planerat en rad olika utvecklingsinsatser för att nå stadens hållbarhetsmål under de kommande åren, bland annat genom projektet *Klimatneutralt byggande*. Under 2025 kommer omvärldsbevakningen i aktiviteten *Inköp och upphandling* att fokusera på att identifiera enkla, tydliga och kostnadseffektiva krav och avtalsvillkor som främjar hållbar utveckling.

För att kunna ställa gemensamma hållbarhetskrav och följa upp dem på ett enhetligt sätt krävs ett samarbete mellan offentliga beställare. Ett initiativ har resulterat i ett samarbete med andra skånska kommuner i syfte att i samverka för att formulera liknande krav, genomföra gemensamma marknadsdialoger och utveckla en enhetlig metodik för uppföljning. Samarbetet ger tydligt signalera till marknaden att offentliga beställare arbetar mot samma mål. En större beställarkrets som ställer samma hållbarhetskrav underlättar och ger marknaden ytterligare incitament till erforderlig omställning.

Effektivisering av uppföljningsarbetet kopplat till de *Gemensamma kraven för entreprenader* kräver insatser som inkluderar ett digitalt uppföljningssystem som använder telemetridata. Ett sådant system skulle förenkla uppföljningen av miljökrav kopplade till drivmedel, fordon och arbetsmaskiner. För att säkerställa en effektiv uppföljning är det fortfarande viktigt att inkludera både omvärldsbevakning och dialog med leverantörer som en del av insatserna.

För att utveckla uppföljningsarbetet kopplat till arbetsrättsliga villkor, arbetsmiljö och arbetslivskriminalitet inom riskfyllda branscher krävs specifika insatser. Här kommer ett fortsatt samarbete med stadskontoret och serviceförvaltningen i projektet *Utökad uppföljningsfunktion för sociala villkor* och stöd av den tilltänkta uppföljningsfunktionen på Stadskontoret vara grunden. När erforderliga resurser är tillsatta kommer en rutin för uppföljning utarbetas där nämnda resurser samarbetar kring framtagande av relevanta krav, erfarenhetsutbyte och uppföljningsmetoder.

Systematiskt hållbarhetsarbete vid upphandling

Klimatkrav

Klimatkrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni krav regelmässigt?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Produkter/material med lägre klimatpåverkan vid tillverkning (exempel växtbaserade livsmedel)	x			
Energieffektiva produkter/byggnader		x		
Krav på förnybar energi vid produktion av produkt/bygg och anläggning	x			
Hållbarhetsmärkning innehållandes klimatkrav			x	
Tak för maximalt CO2-utsläpp vid nybyggnation				x
Krav på klimatredovisning		x		

Produkter/material med lägre klimatpåverkan vid tillverkning (exempel växtbaserade livsmedel).

Det är en del av material- och varukravet i de *Gemensamma kraven för entreprenader* som fastighets- och gatukontoret tillämpar i alla sina entreprenadupphandlingar. Där ställs bland annat klimatkrav på olika typer av asfaltsmassa, platsgjuten betong och armeringsstål.

Förvaltningen undersöker också möjligheten att ställa klimatkrav på andra material och produkter.

I Teknisk handbok anges under avsnitt om *Livscykelperspektiv vid material- och produktval* bland annat att projektörer ska välja material och produkter med hänsyn till deras miljöbelastning ur ett livscykelperspektiv vid framtagande av tekniska beskrivningar.

Energieffektiva produkter/byggnader

Fastighets- och gatukontoret upphandlar sällan produkter eller byggnader av denna typ; inköpen består främst av tekniska konsulter och anläggningsentreprenader. I ramavtalet för el- och belysningsmaterial har dock energieffektiva produkter efterfrågats, och det pågår ett kontinuerligt byte av äldre armaturer till LED-armaturer. Den ersättande produkten måste dock kunna fungera i befintliga armaturer och ge tillräcklig ljusstyrka.

Förvaltningen kommer att utvärdera möjligheten att ställa skarpare krav på energieffektiva produkter i kommande ramavtalsupphandling av e-l och belysningsmaterial samt i andra relevanta upphandlingar framöver.

Krav på förnybar energi vid produktion av produkt/bygg och anläggning

Krav på förnybar energi ingår som en del i drivmedelskravet i de *Gemensamma kraven för entreprenader* som fastighets- och gatukontoret tillämpar i alla sina entreprenadupphandlingar. Där ställs bland annat krav

på andel förnybart drivmedel för fordon och arbetsmaskiner. fastighets- och gatukontoret deltar också i ett pilotprojekt i samarbete med Skanska och VASYD, där anläggningsplatsen i ett projekt ska vara helt fossilfri.

Förvaltningen kommer även undersöka möjligheten att ställa krav på förnybar energi vid produktion av produkter i kommande relevanta ramavtalsupphandlingar som exempelvis papperskorgar.

Hållbarhetsmärkning innehållandes klimatkrav

Hållbarhetsmärkningar såsom Svanen och Miljöbyggnad fokuserar främst på byggnader och är således sällan relevanta för de inköp som görs av fastighets- och gatukontoret.

Tak för maximalt CO2-utsläpp vid nybyggnation

Ej relevant för fastighets- och gatukontorets affärsenhet som inte köper nybyggnationer.

Krav på klimatredovisning

I entreprenadupphandlingar görs en klimatredovisning kopplat till *Gemensamma kraven för entreprenader*, arbetsmaskiners och fordons drivmedelsförbrukning samt att de kravställda materialen och varornas utsläpp redovisas.

På fastighets- och gatukontoret pågår ett arbete med att ta fram en metod för klimatberäkning med fokus på anläggning inom ramen för projektet *Klimatneutralt byggande* i aktiviteten *Klimatberäkning med fokus anläggning*. Under 2023 gjordes en omvärldsanalys över tillgängliga metoder för klimatberäkning av anläggningsverksamhet. Därefter prövades vilken metod som skulle vara mest lämpad (LFM30s beräkningsmetod) för förvaltningens anläggningsverksamhet. Under 2023 granskades även förvaltningens processmodell för investeringar för att se var i processen klimatberäkning gör mest nytta.

Under 2024 pågår arbete med att ta fram en beräkningsanvisning för LFM30s metod när den används för anläggningsprojekt inom fastighets- och gatukontoret. Med denna som grund kommer det göras testberäkningar av ett urval av olika genomförda anläggningsprojekt inom förvaltningen. Efter utvärdering av dessa kommer texter om klimatredovisning behöva arbetas in som krav i upphandlingsunderlagen.

Kemikaliekrav

Kemikaliekrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni kravet regelmässigt?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav			x	
Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekrav			x	
Krav för att minska spridning av mikroplaster		x		

Miljöbedömning utifrån BASTA nivå BASTA, SundaHus nivå C+ eller Byggvarubedömningen nivå Accepteras				x
KemikaliekraV från "Gemensamma miljökrav för entreprenader"	x			

Upphandlingsmyndighetens kemikaliekraV

Fastighets- och gatukontoret använder regelmässigt kemikaliekraVet i *Gemensamma miljökrav för entreprenader*.

Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekraV

Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekraV som t ex Svanenmärkning är främst relevant i upphandlingar av byggnader och byggprodukter, vilket gör den mindre tillämplig för de flesta av förvaltningens upphandlingar. Det har identifierats några undantag, som exempelvis vid upphandling av ramavtal för klottersanering.

Förvaltningen kommer att se över möjligheten att ställa kraV hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekraV

i kommande relevanta ramavtalsupphandlingar.

KraV för att minska spridning av mikroplaster

I Teknisk handboks *Rödgröna lista* (där fastighets- och gatukontoret har samlat material och produkter som rekommenderas samt anger material som inte ska användas) finns ett avsnitt rörande konstgräsytor/gummiastfalt. Där hänvisas det till handlingsplanen för utfasning av konstgräsplaner med granulat som antogs 2019 och följande rekommendationer:

- Minimera ytorna med dessa material
- Använd alternativa material
- Kravställ material om de används
- Utforma dessa ytor så att spridning av mikroplast till dagvatten och omgivning minimeras

Det finns också planer på att undersöka kravställning kopplad till spridning av plast i entreprenadupphandlingar. Exempel på sådana kraV inkluderar att lagringsytor och avfallscontainrar ska vara täckta för att förhindra plastspridning samt åtgärder för att säkerställa att plast inte sprids vid kapning, blästring, slipning eller liknande aktiviteter.

Miljöbedömning utifrån BASTA nivå BASTA, SundaHus nivå C+ eller Byggvarubedömningen nivå Accepteras

Det är främst relevant i upphandlingar av byggnader.

KemikaliekraV från "Gemensamma miljökrav för entreprenader"

KraVet tillämpas i samtliga entreprenadupphandlingar och liknande kraV kommer att tillämpas i relevanta konsultupphandlingar.

Cirkulära krav

Cirkulära krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni krav regelmässigt?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Välja återbrukade produkter/material	x			
Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram	x			
Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ				x
Reparationsmöjligheter				x
Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/ materialåtervinning)		x		
Efterfråga återvunnet material	x			

Välja återbrukade produkter/material

För att tillämpa cirkuläritet i anläggningsentreprenader är det viktigt att resursåteranvändning och förbättrat resursutnyttjande kommer in redan i planeringsstadiet och projekteringen.

Fastighets- och gatukontoret genomför för närvarande en inventering av sitt lager av anläggningsmaterial med målet att införa ett digitalt lagersystem för att förbättra spridning och tillgänglighet av materialet inom förvaltningen. Planen inkluderar att tilldela resurser för kontinuerlig uppdatering av lagerstatus. Förhoppningen är att utöver drift och underhåll, som redan använder återbrukat material, även möjliggöra för Stadsmiljö och Exploatering att ta del av och nyttja det återbrukade materialet.

Fastighets- och gatukontoret undersöker också möjligheten att ställa krav på återvunnet material i relevanta upphandlingar när det egna lagret inte har tillräckligt med produkter eller material.

Parallellt sammanställs den befintliga kunskapen och erfarenheterna kring klimatförbättrade material. Detta arbete omfattar erfarenhetsutbyte, omvärldsbevakning inom materialområdet, och därefter kommer löpande uppdateringar av Teknisk handbok, projekthandbok samt uppdragsbeskrivningsmallen att göras kopplat till materialval.

Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram

Se svar under *Välja återbrukade produkter/material*.

Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ

Det är främst relevant i varuupphandlingar, fastighets- och gatukontoret upphandlar inte den typen av produkter.

Reparationsmöjligheter

Det är främst relevant i varuupphandlingar, fastighets- och gatukontoret upphandlar inte den typen av produkter.

Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/ materialåtervinning)

Se svar under *Välja återbrukade produkter/material*.

Förvaltningen undersöker möjligheten att ställa krav på återanvändning/ materialåtervinning i relevanta upphandlingar.

Efterfråga återvunnet material

Se svar under *Välja återbrukade produkter/material*.

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni krav regelmässigt?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Cykeltransporter				x
Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon	x			
El, biogas eller vätgasfordon	x			
Möjliggöra eller kravställa resor i linje med stadens resepolicy			x	
Euroklass-krav och utsläppskrav på fordon och arbetsmaskiner	x			

Cykeltransporter

Fastighets- och gatukontoret upphandlar främst tjänster som tekniska konsulttjänster och entreprenader. Många konsultmöten hålls digitalt för att minimera transporter, medan det i entreprenadupphandlingar kan vara utmanande att ställa krav på cykeltransporter. I dessa fall tillämpas istället de *Gemensamma miljökraven för entreprenader*.

Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon

Det tillämpas enligt *Gemensamma miljökrav för entreprenader*.

Förvaltningen har genomfört en Request for information (en förfrågan hos marknaden) inför kommande ramavtalsupphandling av geotekniska, hydrogeologiska samt miljötekniska utredningar inom förorenade områden och byggnader för att få kunskap över var potentiella anbudsgivare står när det gäller användningen av fossilfria och emissionsfria fordon och arbetsmaskiner samt deras planer på att implementera dessa drivmedel, fordon och arbetsmaskiner i framtiden. Målet är att identifiera enkla, tydliga och kostnadseffektiva krav och avtalsvillkor som främjar hållbar utveckling, för att sedan implementera dessa i ett komplett förfrågningsunderlag som är kommersiellt intressant för marknadens aktörer.

El, biogas eller vätgasfordon

Det tillämpas enligt *Gemensamma miljökrav för entreprenader*. Det finns krav på att en viss andel av fordonen (personbilar och lätta lastbilar) ska vara nollutsläppsfordon. Framöver kommer kravnivåerna att kompletteras för tunga fordon och arbetsmaskiner.

Möjliggöra eller kravställa resor i linje med stadens resepolicy

I entreprenadupphandlingar tillämpas *Gemensamma miljökrav för entreprenader*. När övriga ramavtal handlas upp som exempelvis tekniska

konsultupphandlingar undersöks möjligheten att ställa andra krav på resor.

Euroklass-krav och utsläppskrav på fordon och arbetsmaskiner

Euro-klasskrav tillämpas enligt *Gemensamma miljökrav för entreprenader*.

Se svar om Request for information under *Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon*.

Krav för att främja biologisk mångfald

Krav för att främja biologisk mångfald som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni kravet regelmässigt?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Ekologiska livsmedel och MSC/ASC märkt fisk				x
Övriga hållbarhetsmärkning som innehåller krav som främjar biologisk mångfald (exempelvis: FSC, PEFC, FFP)	x			
Krav på grönytefaktor eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering/entreprenader	x			

Ekologiska livsmedel och MSC/ASC märkt fisk

Fastighets- och gatukontoret upphandlar inte den typen av produkter.

Övriga hållbarhetsmärkning som innehåller krav som främjar biologisk mångfald (exempelvis: FSC, PEFC, FFP)

I Tekniskhandsboks *Rödgröna lista* framgår det att nedan bedöms som bra miljöval:

- Trä som kommer från naturnära skogsbruk. Detta ska styrkas med dokumentation, exempelvis certifikat för plockhuggen träåvara
- Trä märkt med FSC
- Trä märkt med EUTR eller EUDR – EU Timber Regulation, EU Deforestation Regulation
- Trä märkt med FLEGT – Forest Law Enforcement, Governance and Trade

Krav på grönytefaktor eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering/entreprenader

I upphandlingar av projektering och förstudier kan flera krav som rör biologisk mångfald ställas, exempelvis krav på bevarande av träd, krav på lokala resurser och mångfald samt krav på beräkning av krontäckningsgrad.

Det finns även planer på att undersöka kravställning kopplad till hantering av invasiva arter i entreprenadupphandlingar.

Krav för jämlikhet och lika rättigheter

Krav/arbetsprocesser för jämlikhet och lika rättigheter som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni kravet/utför ni barnkonsekvensanalyser regelbundet?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Antidiskrimineringsklausulen		x		

Sysselsättningsfrämjande villkor	x			
Genomför barnkonsekvensanalys i upphandlingsprocessen		x		

Antidiskrimineringsklausulen

I entreprenadupphandlingar finns det ett avsnitt som behandlar *Brott mot diskrimineringslagstiftning*.

Sysselsättningsfrämjande villkor

Tillämpas i samtliga upphandlingar.

Genomför barnkonsekvensanalys i upphandlingsprocessen

Barnkonsekvensanalys genomförs i vissa fall internt på förvaltningen och det arbetas på flera andra sätt med att inkludera barnperspektivet. Exempelvis så involveras barn i en del av projekt som rör lekplatsupprustningar. Det kan vara en närliggande förskola eller liknande. Ibland samarbetar förvaltningen också med SBK som genomför medborgardialog mot olika målgrupper i vissa områden.

Arbetsrättsliga krav

Arbetsrättsliga krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni krav regelmässigt?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid		x		
Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)		x		
Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)				x
Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete	x			
Etiska krav på natursten	x			

Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid

Tillämpas i entreprenadupphandlingar som överstiger tröskelvärdet.

Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)

Det är bland annat en del av *Etiska krav på natursten* som tillämpas i entreprenadupphandlingar där natursten används.

Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)

Fastighets- och gatukontoret upphandlar inte varor som är rättvisemärkta utan det görs huvudsakligen av stadskontoret (vars avtal förvaltningen sedan avropar från). Exempelvis är majoriteten av de Fairtrade-märkta varorna livsmedelsprodukter men även varor som bollar och rosor kan Fairtrade-märkas.

Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete

Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete tillämpas i samtliga entreprenadupphandlingar.

Etiska krav på natursten

Tillämpas i entreprenadupphandlingar där natursten används.

Tillgänglighetskrav

Tillgänglighetskrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året. Ställer ni kravet regelmässigt?	Ja	Delvis	Nej	Ej relevant
Krav på universell utformning			x	
Digital tillgänglighet i form av krav standarder/specifika funktioner				x
Krav på tillgängliga alternativ/lösningar		x		

Krav på universell utformning

Tillgänglighet kommer in redan i planeringsstadiet. Vid planeringen av ett nytt projekt, som till exempel ett torg, kan dialog föras med olika åldersgrupper för att få in deras perspektiv. Tillgänglighetsaspekten ska även finnas med under hela projekteringen. Särskild vikt på tillgänglighet ska ges för de oskyddade trafikanterna.

Digital tillgänglighet i form av krav standarder/specifika funktioner

Fastighets- och gatukontoret upphandlar sällan digitala lösningar, men möjligheten att ställa sådana krav kommer att övervägas när det blir relevant.

Krav på tillgängliga alternativ/lösningar

Se svar under *Krav på universell utformning*.

Upphandlingar det senaste året i vilka sociala företag har lämnat anbud

Upphandling	Socialt företag
Samordning av Kick-Off och avslutningsfest av Sevedsplans sommartorg	Fastighetsägare BID Sofielund
Ungdomsvårdar till Malmöfestivalen 2023	Helamalmö
Barnens Odlingsland Folkets Park 2023/24	Växtväcket Malmö Ideell Förening

Uppföljning av hållbarhetskrav och övriga krav i avtal

Att ställa hållbarhetskrav i upphandling är första steget, men att följa upp kraven är minst lika viktigt. Det är vid uppföljning som staden säkerställer att kraven faktiskt efterlevs och får effekt. Det är då vi motverkar osund konkurrens mellan leverantörer som uppfyller kraven och de leverantörer som endast påstår sig uppfylla kraven.

I upphandlingar ställs också andra krav som inte omfattar hållbarhet. Även dessa krav behöver följas upp under avtalstiden.

- **Hur genomförs avtalsuppföljning på egna avtal idag?**

En rutin har tagits fram för avtalsuppföljning av *Gemensamma miljökrav för entreprenader*. I korthet innebär detta att gemensam uppföljning görs i projekt över 15 miljoner kronor. Nya entreprenörer, maskintunga entreprenader och entreprenörer som hade många anmärkningar vid senaste kontroll ska alltid granskas oavsett entreprenadens värde.

En ny redovisningsmall har också utvecklats för att användas vid entreprenörernas rapportering av efterfrågade uppgifter. Kravefterlevnad kontrolleras sedan av resurser på affärsenheten.

I slutet av 2023 genomfördes miljörevision på tio entreprenaders efterlevnad av objektsspecifika miljökrav samt de gemensamma miljökraven av en extern konsult. I miljörevisionen ingick kontroll, provtagning, labanalyser, fotodokumentation, protokollföring och rapportskrivning. Stickprovskontroller avses göras årligen av extern konsult.

Etiska krav på natursten följs upp i alla entreprenader där natursten används. Beställargruppen, som består av Göteborgs stad, Stockholms stad, Malmö stad, Eskilstuna kommun, Lunds kommun och Helsingborgs kommun, använder gemensamma avtalsvillkor och samarbetar i uppföljningen, vilket förenklar processen. Entreprenören är skyldig att under hela avtalstiden kunna visa att avtalsvillkoren uppfylls genom tredjepartsgranskade revisionsrapporter för stenbrottet och bearbetningsanläggningen. Dokumentationen granskas av affärsenhetens hållbarhetssamordnare som beslutar om den uppfyller avtalsvillkoren eller om åtgärder ska tillämpas. Dessutom ska entreprenören ge beställaren möjlighet att genomföra platsrevision hos leverantörer och underleverantörer.

Sysselsättningsfrämjande åtgärder tillämpas i upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader. Det sysselsättningsfrämjande avtalsvillkoret följs upp genom att affärsenhetens hållbarhetssamordnare får intyg om att dialogen ägt rum samt information om vad dialogen resulterade i. ASF informerar årligen om utfallet.

Arbetsrättsliga villkor tillämpas i entreprenadupphandlingar som överstiger tröskelvärdet. De arbetsrättsliga villkoren samt formulär för

egenrapportering bifogas som bilagor till upphandlingsunderlaget. Formuläret är baserat på upphandlingsmyndighetens exempel på formulär för egenrapportering. Entreprenören som tilldelas kontraktet inkommer därefter med egenrapportering som redovisar hur villkoren efterlevs och dokumentet granskas sedan av ansvarig upphandlare/ombud.

Om det skulle uppstå brister i egenrapporteringen informeras entreprenören skyndsamt för att den ska få möjlighet att rätta till bristen. Åtgärds inte bristen inom angiven tid vidtas eventuella sanktioner mot entreprenören i enlighet med kontraktet.

Andra avtalsvillkor såsom ekonomiuppföljning samt granskning av giltiga försäkringar och certifikat görs av respektive avtalsförvaltare.

- **Hur kan nämnden förbättra/utveckla sin avtalsuppföljning?**

Det har påbörjats ett arbete för att följa upp arbetslivskriminalitet, arbetsrättsliga villkor samt arbetsmiljö i entreprenadupphandlingar. Dels kommer förvaltningen själv att följa upp en del av avtalsvillkoren medan andra delar kommer att praktiskt genomföras av uppföljningsfunktionen på stadskontoret.

För ytterligare svar på frågan om hur nämnden arbetar för att förbättra/utveckla sin avtalsuppföljning, se svar under *Utvecklingsbehov inom inköps- och upphandlingsområdet*.

- **Hur avser nämnden arbeta för den utvecklingen?**

Se svar under *Systematiskt hållbarhetsarbete vid inköp*.

Utvecklingsbehov inom inköps- och upphandlingsområdet

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka tio miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköplösningar.

Nya inköplösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. Nya inköplösningar kan även vara relevanta i de fall det behövs nya angreppssätt för att till exempel säkra stadens uppfyllande av miljöprogrammet och Agenda 2030.

Utöver det som svarats under *Utveckling av nämndens hållbarhetsarbete vid inköp* behöver fastighets- och gatukontoret tillföras ytterligare resurser i form av kompetenser, avsatt tid för befintliga medarbetare och/eller finansiella medel för att möjliggöra utveckling av upphandlingsunderlag samt en effektiv uppföljning. Den pressade tidsramen för att få ut upphandlingar minskar tyvärr möjligheten att utveckla och testa nya krav samt att arbeta fram optimala avtalsvillkor. Dessutom innebär tidspressen att upphandlare/entreprenadombud får mindre utrymme för uppföljningsarbete, vilket kan påverka kvaliteten och hållbarheten i de långsiktiga resultat som förvaltningen eftersträvar.

Vidare behövs det resurser för att genomföra pilotprojekt som kan fokusera på utvecklingen av effektiva uppföljningssystem samt innovativa upphandlingar där olika hållbarhetskrav kan testas och utvärderas. Genom pilotprojekten kan fastighets- och gatukontoret samla in lärdomar om vilka krav och villkor som ger bäst resultat, vilket bidrar till en kontinuerlig förbättring av hållbara upphandlingar och möjliggör en säkrare implementering i större skala.